

**ОТЧЕТ НА МИНИСТЪРА НА КУЛТУРАТА ЗА ИЗПЪЛНЕНОТО ДОСЕГА ОТ
ПРИЕТИТЕ ЗАДАЧИ В ПРОГРАМНИТЕ ДОКУМЕНТИ НА
КОАЛИЦИОННОТО ПРАВИТЕЛСТВО В СФЕРАТА НА КУЛТУРАТА ДО
МЕСЕЦ ДЕКЕМВРИ 2006 Г.**

През изминалият едногодишен период дейността на Министъра на културата бе насочена главно към:

*** Целенасочено утвърждаване ролята на българската култура като национална ценност - важен фактор за съхраняването на националното ни самосъзнание; равностоен партньор в европейския и световен културен обмен.** *(Внесени и приети са Закон за меценатството; промени в Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби и Програма за нейното изпълнение; Поправки на Закона за народната просвета; Нов УП за НИПК; Нов Устройствен правилник на Министерството на културата; Допълнения и изменения в Закона за защита и развитие на културата; Промени в Закона за радио и телевизия; Промени в Закона за авторското право и сродните му права; Постановление на МС 135 за Тарифа за таксите за радио-и телевизионна дейност; Концепция за въвеждане на цифрово разпространение на радио-и телевизионни програми и прекратяване аналоговото наземно телевизионно разпространение; процедура по ратификация на Конвенцията за опазване нематериалното културно наследство (издадена информационна брошура); осъществена процедура по ратификация на Конвенцията за опазване и насърчаване на многообразието на форми на културно изразяване; ПМС за преобразуване на културни институти в регионални библиотеки и регионални музеи, Усъвършенствана бе нормативната база за прием на ученици в средните училища по изкуствата и средните училища по културата – актуализирани Наредби № 3,4; разработване на Наредба за прием на ученици в училищата по изкуствата; Актуализирана е и приетата от Министерството на културата “Стратегия за равнопоставена интеграция на ромите в българската култура”.*

В областта на интелектуалната собственост за периода бе извършена задълбочена работа по вторичното законодателство, създаване на механизми и условия за прилагане.

***Активизиране на обществените и професионално-творчески организации за проява на законодателна инициатива, гарантираща адекватни на европейската практика условия за развитие, свобода на действие и пазарно ориентирано поведение на културните институции и творците:** *(В новата структура на*

Министерството на културата се поставя акцент върху развитие на формите на обществено – държавното начало при оценяване проектите за финансиране по различните видове изкуства. Създадени са обществени експертни съвети към Дирекциите по изкуствата на Министерството на културата, където се разглеждат проектите за финансиране на дейността на културните институти-държавни и частни, както и проектите в сферата на културата на неправителствените организации, работещи в сферата на културата. В Съвета по духовно развитие към министъра на културата участват видни български творци и дейци на българската култура, и се представят за обществено обсъждане проектите на предстоящи за внасяне нормативни документи, касаещи развитието и защитата на българската култура. През годината бе укрепен административният капацитет на специализираните звена за авторско право, аудиовизуална политика и инспектората по паметниците на културата.)

* Подкрепа на усилията на художествените творци за хуманистично и патриотично влияние в обществото (Учредена е награда на Министерството на културата, която се дава за цялостно творчество и принос в развитието на българската култура за всички видове изкуства (кино, театър, музика и танц, архитектура, изобразително изкуство, цирково изкуство); за 24 Май са удостоени 60 изявени български творци и дейци на българската култура; на 40 изявени и 10 млади творци бяха връчени материални награди за върхови постижения в изкуствата през 2006 г.;

* МК активно участва в реализирането на Рамковата програма на Съвета на Европа за културно и природно наследство в Югоизточна Европа – съвместна програма с ЕС; проведохме Европейски дни на наследството-2006; съвместно с екип от ЕС организирахме 4 семинара в рамките на Фестивал за интелектуална собственост (гр.Русе); участвахме в програмите на Общността в областта на културата и аудиовизията, като „Култура 2000” , „Медия –плюс” и „Медия –обучение”.

Министерството е инициатор и организатор на участието на български културни субекти в Дни на българската култура в **Париж**; Дни на българското кино в **Париж**; Дни на българската култура във **Виена**; Дни на българското кино в **Братислава**; Дни на българското кино във **Виетнам**; Дни на българската култура в **Нормандия**; Дни на българската култура в **Словакия**; европейски форуми като **Венецианския панаир** за реставрация и консервация на културно наследство с отделен национален щанд; в Панаира на книгата във

Франкфурт на Майн- с отделен национален щанд, в **кино-фестивала в Кан-** за първи път организиран български павилион; във фестивала на **МТВ-наградите в Кан-** с добре организиран самостоятелен щанд; Пети международен фестивал „Дунауфест 2006”-Германия.

Подготвихме и реализирахме фотоизложби „България- страна на древни цивилизации” и „Златни страници от българското средновековие”, „Елиас Канети- гражданин на света”, „Лицата на България” (на Иво Хаджимишев), „Галерия образи в защита на интелектуалната собственост”, „Съвременна българска фотография”, „За буквите” – посветена на българската азбука, в Лондон, Прага, Братислава, Варшава, Будапеща, Европейския парламент, Мадрит, Техеран.

Организирахме изложба на български съкровища „Траките. Енигматични съкровища от България” – Испания; „Съкровищата на България. От неолита до средновековието.” – Рим, Италия и Копенхаген, Дания; „Златото на траките, съкровища на България” в музей „Жакмар- Андре”, Париж.

Организирано бе турне на Ансамбъл „Филип Кутев”, на Училищата по изкуствата в гр. Котел, Националното музикално училище”Л.Пипков”, Ансамбъла на Нешка Робева, инициатива „Най дългото българско хоро” на Илия Луков.

Основни задачи, определящи културната политика на МК през отчетния период са:

** Последователна работа за изграждане образа на България като партньор с подчертан принос в развитието на европейската култура. (Чрез активизиране културния календар на Културните центрове в чужбина – дни на българската култура и изложби (Франция, Белгия, Германия, Дания, Италия, Япония, Русия, Полша, Сърбия, Румъния; спектакли, фестивали и награди от форуми в европейските и др. страни;*

** Проведена е Втората среща на съвета на министрите на културата от Югоизточна Европа -22-25 юни 2006 г. Варна – в рамките на Българското председателство на Съвета; МК участва във Втората среща на държавните глави от ЮИЕ в рамките на „Културни коридори в Югоизточна Европа”-Опатия, Хърватия, юни`06; приета е Декларация от Опатия, в изпълнение на която министрите на културата от региона приеха **Стратегия и План за действие** на срещата във Варна.*

* **Утвърждаване на българската национална идентичност;**(Реализирахме цялостен „Национален културен календар-2006” с повече от 1800 национални и общински културни събития, международни, национални и общински фестивали, юбилейни чествания, като 130 г. Априлско въстание, 150 г. Читалищно дело 150г. български театър, 150 г. музейно дело в България и др.)

* **Подобряване на условията за създаване конкурентноспособен български културен продукт** – направен е пълен преглед на материалната база на културата; осигурени са средства за инвестиционни проекти в рамките на Бюджет`06 - 7 900 000лв., както и допълваща субсидия за ремонти и техническо оборудване на читалища и библиотеки в размер на 2 500 000 лв. приключи ремонта в Държавен музикален театър „Ст.Македонски”(2 000 000 лв.), „Театър 199”(400 000 лв.), на театрален комплекс”Доходно здание в Русе”(500 000 лв.); в момента текат ремонтите на сградите на Национална опера и балет(1 500 000 лв.), Старозагорска опера(500 000лв.), СХУПИ(900 000 лв.), текущ ремонт в няколко държавните театъра и оперно филхармонични дружества, в над 180 читалища

* **Подписан е Меморандум за сътрудничество между МК, СЕМ и КРС**, относно закрилата на авторското право и сродните му права и е в ход изпълнението на съвместен проект на МК с Европейската комисия по вътрешен пазар на ЕС, за провеждане на **Национална медийна кампания в защита на интелектуалната собственост**, чийто първи етап премина с особен успех през м. май на територията на община Русе.

* Продължава **кампанията за мобилизиране на обществото срещу пиратството в електронните медии**. Защитен е проект от Министерство на културата за 230 хил. лв., чрез който се подготвиха и се излъчват видео и аудиоклипове по електронните медии, разпространяват се постери и визуални материали за външна реклама по тази тема.

* **Изпълнени са всички мерки от Плана за действие за 2006 г.** по поетите ангажименти в процеса на преговори за присъединяване към ЕС по Глава 20 “Политика в областта на културата и аудиовизията”:

Изпълнена е мярка № 562 – с Постановление № 135/06 е одобрена Тарифа за таксите за радио и телевизионна дейност.

Изпълнена е мярка № 563 – с Постановление №149 е приет УП на МК, съгласно който Дирекция „Евроинтеграция и международно сътрудничество” организира и координира изпълнението на

критериите за членство в ЕС, като и се вменяват компетенции по въпросите на аудиовизуалната политика.

Изпълнена е мярка № 566 като е създадено Звено за медийна политика.

Планът за действие на 2006 г. предвижда още няколко проекта, които Министерството на културата подготвя в изпълнение на ангажиментите за присъединяване към ЕС.

Мярка № 561 - подготвен е проект на ЗИД на ЗРТ, който е включен в програмата на МС на 22. 09. 2006 г.

Мярка № 567 – изготвена е Национална стратегия за развитие на аудиовизуалния сектор в България с оглед изработване на концепция „switch over” съвместно с ДАИТС. Работната група към Министерството на културата ще предаде концепцията до 20 декември 2006г.

* Приета е Наредба за реда и начина на взаимодействие между МК, МВР, МП, Агенция „Митници” и Патентно ведомство чрез регионалната система за обмен на информация в областта на Авторското право и сродните му права и индустриалната собственост”.

* С Решение на МС от 12.01.2006 г. се създаде Съвет за защита на интелектуалната собственост към Министъра на културата. Това е орган с голямо политическо значение, обединяващ политическата воля и експертните знания на всички органи и институции, ангажирани със защитата на интелектуалната собственост.

Дейности на активно правоприлагане:

* Регистрациите по силата на Закона за административното регулиране за производство и търговия с оптични дискове, матрици и други носители са вече 7 190 с права на внос и на износ.

* Министерство на културата е активен участник в съвместни проверки по силата на този закон с данъчните власти и полицията.

* Направена е задълбочена оценка и на състоянието на културно-историческото наследство и са набелязани управленските стъпки за изграждане на държавна политика за опазване паметниците на културата на България (*Ускорено се работи по първия етап на храмовия паметник и обектите около църквата „Св.40 мъченици”(2 500 000 лв.), Долината на тракийските царе (800 000 лв.), Перперикон (150 000 лв.), Плиска и Преслав (1 500 000 лв.), Мадарски конник (25 000 лв.), изпълнени са повече от 80 малки инвестиционни проекта за укрепване инфраструктурата около важни обекти на национално-историческото ни наследство(300 000 лв.)*

* **МК извърши капиталови разходи за:** *строително-ремонтни и консервационно-реставрационни дейности за обекти, включени в Държавната задача за 2006 г (300 000 лв.); базата на национален фолклорен ансамбъл "Ф. Кутев" и езиковото училище „Алианс“; кв. 500 .*

* **Работа с младите творци и потребители на изкуството - общуване между поколенията.** (*Работим по програмите „Българският език, книга и любов към четенето“, „Изкуство и училището“, „Културата на младото поколение в малките населени места – резултат и обединени усилия на местна власт бизнес и гражданско общество“, усъвършенстваме учебните програми, развиващи естетическите потребности на младите хора, ранното откриване на талантливите младежи и намиране ефективни форми за подпомагане развитие на надарените;*)

* През първото шестмесечие на 2006г. МК бе основен организатор на честването на **130-годишнината от Априлското въстание** съвместно с Общобългарски комитет “В.Левски” в повече от 20 общини.

* МК, съвместно с Френския културен институт и Археологическия институт с музей при БАН участва в реализацията на инициативата “Нощта на музеите”.

* МК е организатор на международна изложба “Тракийските съкровища” в Италия, а също на Национална изложба на тракийските съкровища в Регионален исторически музей – гр.Варна.

* **действията по подобряване на нормативната и икономическа среда за българската книга чрез намаляване или компенсиране на данъчната тежест върху книгата (ДДС).** Подписан е Меморандум за програмата “Четяща България”. По програма “Помощ за книгата” бе проведен традиционният конкурс за издателски проекти. За 2006 г. са сключени договори с издатели по 60 проекта.

* **Допълваща целева субсидия за народните читалища.** *Финансова подкрепа по линията на целевата допълваща субсидия на 983 читалища, със средства в размер на 2 250 940 лв., в т.ч. 1 622 290 лв. за подкрепа на неотложни спешни аварийно-възстановителни ремонтни дейности по читалищните сгради; 248 150 лв. за закупуване на нова литература за читалищните библиотеки; 26 500 лв. за закупуване на компютърна техника за читалищата и читалищните библиотеки.*

* **Дейности, свързани с изпълнението на Държавната задача за опазване на паметниците на културата.** През периода бяха извършени консервационно-реставрационни и ремонтни работи на редица обекти – паметници на културата, по-значимите от които са: манастир „Св.св.

Петър и Павел”, гр. Лясковец, храм-паметник „Св. Неделя”, гр. Батак, църква „Успение на Пресвета Богородица”, гр. Пазарджик, църква „Св. Николай Чудотворец”, гр. Мелник. Завършени са консервационно-реставрационните работи за църковната сграда на църква „Св. Архангел Михаил” край с. Долна Бешовица, също така са разкрити и първично консервирани стенописите. В рамките на Държавната задача за опазване паметниците на културата за 2006г. са усвоени средства в размер на 304 500 лева.

В рамките на целево отпуснати от Министерство на финансите средства са извършени работи на следните обекти:

1. Извършени са консервационно-реставрационни дейности в източната част при абсидата на Голямата базилика – Плиска; направена е оградата на цитаделата, завършени са строително-ремонтните работи по музея и по приемния център, направени са алеи за посетителите;

2. Велики Преслав – Патлейна

Изграден е път, който ще е и основен подход към археологическия резерват; извършена и текуща консервационно-реставрационна работа на Владетелската църква; направени са отводнителни шахти, запълнени са обрушвания на археологическите зидове, направени са временни покрития; център по занаятите във вътрешния град; извършени са консервационно-реставрационни работи на главните дворцови сгради, както и са направени покрития на археологическия комплекс под манастира;

3. Мадарски конник – проведен е етап от микробиологичната програма за паметника;

4. Завършени са редица работи, свързани с изследването и опазването на Казанлъшките гробници:

- екологична оценка на ландшафта;

- специализирана схема на териториите с тракийско наследство и за експонирането му;

- изготвено е планово задание за общ устройствен план на територията;

- завършени са проекти /част Архитектура/ за могилиците Оструша, Шуманец, Крън.

В рамките на съвместен българо-японски проект са извършени редица работи по Праисторическата могила край с. Дядово, община Нова Загора:

- укрепване на средновековната крепостна стена;

- изградено е защитно покритие върху праисторическия изкоп;

- укрепени са стените на изкопа

Дейност, свързана с подготовка на нормативни актове

През периода МК активно работи по - изготвяне на следните проекти за нормативни актове:

1. Закон за изменение и допълнение на Закона за паметниците на културата и музеите.

2. Проект на нов Закон за паметниците на културата и музеите. Във връзка с новия закон предстои разработване на наредба, която да урежда условията и реда за изготвяне на планове за управление.

3. Проект на Наредба за археологически резерват “Острови Св. Иван и Св. Петър”, гр. Созопол.

4. Проект на Наредба за специализирани карти - регистри на паметниците на културата, съвместно с Изпълнителна агенция по кадастъра към Министъра на регионалното развитие и благоустройството.

5. Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1/28.01.2005г. за оценка на декларираните движими паметници на културата, съвместно с Дирекция “Музеи, галерии и изобразителни изкуства”.

6. Подготовка на проект на Наредба за архитектурно-исторически и археологически резерват “Старинен Несебър”, съгласно изискванията на ЮНЕСКО за паметник на културата от световно значение.

МК готови за внасяне още: *Закон за паметниците на културата; Промени в Закона за филмовата индустрия; Стратегия за развитие на националната култура до 2010 година; Проект на Наредба за археологически резерват “Острови Св. Иван и Св. Петър”, гр. Созопол ; Проект на Наредба за специализирани карти. регистри на паметниците на културата, съвместно с Изпълнителна агенция по кадастъра към Министъра на регионалното развитие и благоустройството; Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 28. 01. 2005 г. за оценка на декларираните движими паметници на културата; Предложение за работната програма на МС относно прекатегоризирането на длъжността “балетист” в първа категория труд за пенсиониране; Предложение за изменение и допълнение в Националната класификация на професиите и длъжностите;*

Изводи:

* Министерство на културата поема водеща роля в защитата на интелектуалната собственост в България.

* В изводите в Мониторинговия доклад на Комисията се отбелязва значителен напредък в областта на защитата на правата на интелектуалната собственост.

* Усилията на Работна група 5 и на СЗИС постигнаха хармонизация на законодателната рамка с изискванията на европейското право на адекватни правоприлагащи структури и интензивно междуведомствено сътрудничество.

* Голямото завоевание на Министерство на културата е неговата непосредствена ангажираност в диалога и доверието с културните индустрии и с дружествата за колективно управление на правата. Работата на Съвета като катализатор на правоприлагането и център на междуинституционалното сътрудничество ще продължи.

* С направените промени в УП на МК се осигурява голяма степен на прозрачност и ефективност в разходването на бюджетните средства. Това се постига чрез обществените органи и консултативни съвети, създадени към дирекциите на министерството, в които участват представители на професионално-творческите гилдии и НПО, работещи в сферата на културата.

* С Решения на МС обявихме **13 януари** за професионален празник на работниците в киното и **11 май** за професионален празник на работещите в библиотеки и читалищата и бяха раздадени за първи път годишни награди на най-изявените дейци и творци в тези сфери.

София, 3 януари 2007 г.

ПРОФ. СТЕФАН ДАНАИЛОВ
МИНИСТЪР НА КУЛТУРАТА